

Alicja Kordalewska i Danuta Malinowska

Sprawozdanie z III Sympozjum Sekcji Ergoftalmologicznej i VII Sympozjum Sekcji Zapobiegania Ślepotcie Polskiego Towarzystwa Okulistycznego Warszawa, 15-16 kwiecień 1994 r.

W dniach 15-16 kwietnia 1994 r. w Warszawie w Centrum Konferencyjnym Wojska Polskiego odbyło się VII Sympozjum Sekcji Zapobiegania Ślepotcie połączone z III Sympozjum Sekcji Ergoftalmologicznej PTO.

Udział wzięło 442 uczestników w tym 3 osoby z zagranicy: *Prof. P. de Jong* z Rotterdamu (Holandia), *prof. W. Bockelmann* z Frankfurtu (Niemcy) i *dr S. Veitzman* z Sao Paulo (Brazylia). Podczas 6-ciu posiedzeń naukowych wygłoszono 54 referaty. Ostatnie posiedzenie poświęcone było dyskusji nad plakatami, które w liczbie 43 rozmieszczono przed salą obrad.

I dzień obrad

Ceremonii otwarcia obrad dokonali Przewodniczący obu sekcji: *prof. Danuta Trusiewicz* i *prof. Tadeusz Kęcik* oraz v-przewodnicząca Zarządu Głównego PTO *prof. Wanda Andrzejewska*; następnie

Ryc. 1. Prezydium Sympozjonu

przemówienia wygłosili goście honorowi: Minister Zdrowia i Opieki Społecznej *prof. Jacek Żochowski*, Minister Transportu i Gospodarki Morskiej *dr hab. Bogusław Liberadzki*, Prorektor AM *prof. Andrzej Górski*, Sekretarz Generalny Polskiego Związku Niewidomych *mgr Sylwester Peryt* oraz Naczelny Dyrektor Kolejowej Służby Zdrowia *dr Jerzy Chajdas* i Dyrektor Centrum Naukowego Medycyny Kolejowej *dr Jacek Piątkiewicz*.

I Posiedzenie Naukowe

Temat: Neuropatie nerwu wzrokowego

Skład Prezydium: przewodnicząca *prof. Wanda Andrzejewska*

członkowie: *prof. Krystyna Krzystkova*, *prof. Zofia Trzcńska-Dąbrowska*, *prof. Stefan Pajda*.

1. *K. Antonowicz*, *E. Lenkiewicz* (Olsztyn): Neuropatia poalkoholowa nerwu wzrokowego.
2. *J. Michnowski*, *B. Żywalewski* (Białystok): Neuropatia poalkoholowa — materiał własny.

Ryc. 2. Prof. D. Trusiewicz i Prof. M. Prost

3. *B. Mirkiewicz-Sieradzka*, *B. Jakubowska* (Kraków): Neuropatia nerwu wzrokowego w przebiegu choroby Gravesa i Basedowa.
4. *J. Janik*, *S. Zgliczyński*, *T. Górowski*, *H. Jastrzębska* (Warszawa): Neuropatia nerwu wzrokowego w chorobie Graves-Basedowa. Rozpoznanie i leczenie.
5. *A. Moszczyńska-Kowalska*, *M. Ulińska*, *K. Wnuk* (Warszawa): Ocena tętnic szyjnych w neuropatiach nerwu wzrokowego.
6. *J. Toczolowski*, *H. Hautz*, *J. Ciechan* (Lublin): Uszkodzenia nerwu wzrokowego i inne zmiany układu wzrokowego występujące przy użyciu narkotyków.
7. *A. Gierek-Lapińska*, *A. Dudziński*, *G. Błażejewska-Meller*, *R. Wojciechowska*, *G. Koronowska* (Katowice): Ocena wyników leczenia zaniku nerwu II o różnej etiologii.
8. *M. Petrus*, *K. Jędruszek-Lugin* (Bydgoszcz): Analiza przypadków neuropatii obocznych leczonych w oddziale okulistycznym Szpitala Wojewódzkiego w Bydgoszczy.
9. *M. Walkowiak*, *A. Łazarczyk*, *J. Buczek*, *I. Bernacka*, *J. Grochowski*, *K. Sabasiński* (Białystok): Odległe wyniki leczenia zapalenia nerwu wzrokowego w odcinku pozagałkowym.
10. *K. Cieślińska*, *B. Tyma* (Poznań): Ostra niedokrwienna neuropatia nerwu wzrokowego.
11. *D. Karczewicz*, *M. Modrzejewska*, *G. Szumilowicz*, *A. Falkowski* (Szczecin): Zmiany w narządzie wzroku w zwężeniu lub niedrożności tętnic szyjnych.

W dyskusji głos zabrali: *prof. Olgierd Palacz*, *prof. Teresa Baranowska-George*, *prof. Ariadna Gierek-Lapińska*, *prof. Hanna Niżankowska*, *prof. Stefan Pajda*.

II Posiedzenie Naukowe

Temat: Neuropatie nerwu wzrokowego u dzieci.

Skład Prezydium: przewodnicząca *prof. Bronisława Koraszewska-Matuszewska*;

członkowie: *prof. Zofia Sękowska*, *dr Mirosława Szreterowa*, *prof. Olgierd Palacz*.

1. (12) *B. Koraszewska-Matuszewska*, *E. Samochowiec-Donocik*, *E. Pieczara*, *R. Rynkiewicz* (Katowice): Neuropatie pourazowe nerwu wzrokowego u dzieci.
2. (13) *M. Szreter*, *R. Ignatowicz*, *T. Kmieć* (Warszawa): Pozagałkowe zapalenie nerwów wzrokowych (P.Z.N.W.) u dzieci.
3. (14) *T. Kmieć*, *J. Juszek*, *M. Szreter*, *B. Chipczyńska*, *K. Kanigowska*, *R. Ignatowicz* (Warszawa): Zmiany oczne w przebiegu wczesnodziecięcej ceroidolipofuscykozy.
4. (15) *H. Żygulska-Mach*, *K. Krugar-Baster*, *K. Sajak-Hydzik*, *M. Księżyk* (Kraków): Losy dzieci po usunięciu obu gałek ocznych z powodu siatkówczaka.

5. (16) *M. Gralek*, *B. Bogorodzki* (Łódź): Ślepotą w następstwie retinopatii wcześniaków.
6. (17) *E. Sadowska* (Warszawa): Wybrane wady rozwojowe tarczy nerwu wzrokowego jako przyczyna niedowidzenia u dzieci.
7. (18) *J. Litwińska*, *M. Danieyko-Osman* (Szczecin): Test Screen-Teller jako ocena ostrości wzroku u niemowląt.

W dyskusji głos zabrali: *prof. Teresa Baranowska-George*, *prof. Bronisława Koraszewska-Matuszewska*, *prof. Maria Starzycka*, *prof. Krystyna Krzystkova* i *dr Nadzieja Bocheńska*.

III Posiedzenie Naukowe

Temat: Rehabilitacja wzroku słabowidzących.
Skład Prezydium: przewodnicząca *prof. Teresa Baranowska-George*;

członkowie: *prof. Alina Filipowicz-Banachowa*, *doc. Barbara Mirkiewicz-Sieradzka*, *doc. Marek Gerkowicz*.

1. (19) *Z. Sękowska* (Lublin): Integracyjny system kształcenia niedowidzących a ochrona wzroku.
2. (20) *A. Adamowicz-Hummel* (Warszawa): Efekty rehabilitacji wzroku słabowidzących.
3. (21) *B. Stawarczyk*, *Z. Krzystolik*, *R. Kłonowski* (Szczecin): Rehabilitacja dzieci słabowidzących na materiale Dziecięcego Ośrodka Rehabilitacyjnego w Nowym Czarnowie.
4. (22) *B. Bogorodzki*, *M. Gralek*, *A. Niwald* (Łódź): Analiza przyczyn obniżonej ostrości wzroku u uczniów ośrodka szkolno-wychowawczego dla dzieci niedowidzących.
5. (23) *G. Walczak* (Warszawa): Stymulacja widzenia małych dzieci słabowidzących.
6. (24) *E. Iwanicka*, *Z. Krzystolik*, *O. Palacz* (Szczecin): Stan narządu wzroku u dzieci z wrodzonymi wadami centralnego układu nerwowego.
7. (25) *M. Gerkowicz*, *R. Gruszecka-Gerkowicz* (Lublin): Wartość profilaktycznych badań okulistycznych u dzieci i młodzieży z cukrzycą insulinozależną.

IV Posiedzenie Naukowe

Tematy wolne.

Skład Prezydium: przewodnicząca *prof. Ariadna Gierek-Lapińska*;

członkowie: *prof. Maria Starzycka*, *prof. Danuta Karczewicz*, *dr med. Alicja Moszczyńska-Kowalska*, *dr med. Szczesny Ziobrowski*.

1. (26) *E. Sidorowicz*, *M. Nowicka*, *A. Moszczyńska-Kowalska* (Warszawa): Zamknięcie naczyń środkowych siatkówki a zmiany w lipidogramie.

2. (27) *A. Maciejasz* (Kraków): Różnicowanie pomiędzy prawidłowym a rzekomym obrzękiem brodawki nerwu wzrokowego przy pomocy zjawiska pseudokineses.
3. (28) *I. Jankowska-Lech* (Lublin): Zasady badania tarczy nerwu wzrokowego w jaskrze.
4. (29) *K. Załęcki, J. Kocięcki, E. Czaplicka* (Poznań): Druży tarczy nerwu wzrokowego — obraz kliniczny i trudności diagnostyczne.
5. (30) *J. Mackiewicz, T. J. Stransky* (Lublin, Evansville): Cytomegalowirusowe zapalenie siatkówki (CMV-retinitis) w przebiegu AIDS.
6. (31) *A. Gierek-Lapińska, R. Wojciechowska, S. Bolek, S. Janiec* (Katowice): Pseudophtalmia a śródbłonek rogówki u chorych na cukrzycę.
7. (32) *E. Sękiewicz, D. Gołębiowska-Mroczkowska* (Warszawa): Ocena okulistyczna chorych napromienianych z powodu nowotworów złośliwych twarzoczaszki.
8. (33) *W. Romaniuk, H. Koziol, E. Wylęgała, E. Nita, E. Bogdali* (Sosnowiec): Znaczenie komputerowej perimetrii statystycznej w ocenie uszkodzeń dróg wzrokowych.
9. (34) *M. Dowgird* (Olsztyn): Odruch oczno-sercowy Aschnera i jego znaczenie w chirurgii oka.

W dyskusji głos zabrali: *prof. Tadeusz Kęcik, prof. Ariadna Gierek-Lapińska* i *prof. Jerzy Szaflik*.

Po zakończeniu części naukowej odbyło się Walne Zebranie Sekcji Zapobiegania Ślepotcie. Przewodniczył *prof. Andrzej Stankiewicz*. Głównymi punktami programu było złożenie sprawozdania z działalności Sekcji oraz wybory nowego Zarządu.

W tajnym głosowaniu na przewodniczącego Sekcji ponownie został wybrany *prof. Tadeusz Kęcik*. Do Zarządu weszli: *prof. Kazimierz Gerkowicz* (viceprzewodniczący), *dr Danuta Malinowska* (sekretarz), *prof. Edward Lenkiewicz*, *dr Kazimierz Antonowicz*, *dr Alicja Bakunowicz-Lazarczyk*, *dr Janusz Borowski* i *dr Agnieszka Niewiadomska* (członkowie Zarządu).

II dzień obrad

16 kwietnia 1994 r. w godzinach rannych odbyło się III Walne Zebranie Członków Sekcji Ergofofalmologicznej PTO. Głównymi punktami programu zebrania było złożenie sprawozdania z działalności Sekcji oraz wybory nowego Zarządu. W zebraniu uczestniczyła *prof. dr hab. Wanda Andrzejewska* jako delegat prezydium Zarządu Głównego PTO.

Prowadzący Walne Zebranie *prof. dr hab. Edward Lenkiewicz* poinformował zebranych, iż *prof. dr hab. Danuta Trusiewicz* pełniąc do tej pory funkcję przewodniczącej Sekcji nie wyraziła zgody na ponowne kandydowanie na to stanowisko. W tajnym głosowaniu na przewodniczącego Sekcji wybrany został *prof. dr hab. Marek Prost*. Do Zarządu weszli: *prof.*

dr hab. Roman Goś (viceprzewodniczący), *dr Wojciech Hautz* (sekretarz), *prof. dr hab. Jerzy Toczolowiec*, *dr hab. Grażyna Remlein-Mozolewska*, *dr med. Alicja Kordalewska*, *dr med. Małgorzata Dzieszyńska* (członkowie Zarządu).

Prof. dr hab. Marek Prost podziękował *prof. dr hab. Danucie Trusiewicz* za 10-letnią działalność, podkreślił, że była założycielką Sekcji i kierowała nią od momentu powstania. Wraz z Jej rezygnacją mija pewna epoka, na której działalność *prof. Danuta Trusiewiczowa* wywarła zdecydowanie największy wpływ. Ponadto *prof. Marek Prost* podziękował ustępującemu Zarządowi za wkład pracy oraz członkom Sekcji za zaufanie wyrażone nowo wybranym władzom. W odpowiedzi *prof. Trusiewiczowa* podziękowała wszystkim członkom Zarządów Sekcji jak również swoim asystentom za współpracę i pomoc w działaniu. Nowemu Zarządowi złożyła życzenia dalszego rozwoju zapoczątkowanej już działalności.

V Posiedzenie Naukowe

Temat: Praca, a wzrok.

Skład Prezydium: przewodnicząca *prof. dr hab. Helena Żygulska-Machowa*; członkowie: *prof. Paulus de Jong*, *prof. dr hab. Hanna Niżankowska*, *prof. dr hab. Stefania Szymankiewiczowa*, *dr n. przyr. Stanisław Marzec*.

1. (35) *P.T.V.M. de Jand* (Rotterdam): Przyszłość Ergofofalmologii.
2. (36) *M. H. Niżankowska* (Wrocław): Narząd wzroku, a praca przy monitorze ekranowym mikrokomputera.
3. (37) *W. D. Bockelmann* (Frankfurt): Optymalna korekcja wzroku u osób pracujących przy monitorach ekranowych.
4. (38) *A. Kordalewska, M. Niestuchowska, D. Trusiewicz* (Warszawa): Funkcje wzroku osób pracujących przy komputerach.
5. (39) *D. Trusiewicz, M. Niestuchowska, Z. Makszewska-Chętnik* (Warszawa): Objawy zmęczenia wzroku po pracy przy komputerze ekranowym.
6. (40) *J. Kosmala, K. Czechowicz-Janicka, K. Dobies* (Warszawa): Szkodliwość dla układu wzrokowego światła lamp stosowanych do utwardzania kompozytów dentystycznych.
7. (41) *M. Prost, G. Olchowik, W. Hautz, R. Gawęda* (Lublin): Badania doświadczalne nad wpływem milimetrowych fal mikrofalowych na transmisję światła przez soczewkę.
8. (42) *S. Marzec, W. Romaniuk, A. Kozera, E. Wylęgała, E. Janosik* (Sosnowiec): Wpływ promieniowania nadfioletowego na fluorescencję soczewek ocznych.
9. (43) *E. Pieńkowska-Machoy* (Szczecin): Wpływ oświetlenia zmodyfikowaną lampą sodową na wybrane funkcje wzrokowe.

W dyskusji głos zabrali: *prof. Danuta Trusiewicz*, *prof. Helena Żygulska-Machowa* oraz *dr Stanisław Marzec*.

VI Posiedzenie Naukowe

Temat: Problemy z dziedziny ergofofalmologii.

Skład Prezydium: przewodniczący *prof. dr hab. Jerzy Szaflik*,

członkowie: *prof. dr hab. Danuta Karczewicz*, *dr med. Werner Bockelmann*, *doc. dr hab. Wanda Romaniuk*, *dr med. Adam Maciejasz*.

1. (44) *P.T.V.M. de Jong* (Rotterdam): Zdolność do prowadzenia pojazdów 100 kierowców z niedowidzeniem połowicznym.
2. (45) *J. Toczolowski, M. Gerkowicz, J. Ciechan, A. Pracka* (Lublin): Badania nad stanem narządu wzroku kierowców, którzy spowodowali wypadki drogowe.
3. (46) *W. Romaniuk, A. Kozera, E. Wylęgała, M. Fronczek, M. Pawłowska* (Sosnowiec): Zastosowanie soczewek kolagenowych w leczeniu oparzeń rogówki.
4. (47) *B. Patora, E. Sonnenberg, T. Wręczycka* (Warszawa): Oparzenia oczu przy pracy: obraz kliniczny i wyniki leczenia.
5. (48) *Z. Mariak, E. Skrętek, R. Zalewska* (Białystok): Uszkodzenia nerwów czaszkowych związane z narządem wzroku w przebiegu urazów głowy.
6. (49) *S. Szymankiewicz, E. Parfiniewicz, J. Kaliszewska-Cupiał* (Katowice): Wykorzystanie leczniczych i korekcyjnych soczewek kontaktowych miękkich w stanach pourazowych galki ocznej.
7. (50) *W. Romaniuk, A. Kozera, E. Wylęgała, M. Lelek, B. Kaczor* (Sosnowiec): Zastosowanie soczewek kolagenowych w leczeniu uszkodzeń mechanicznych rogówek.
8. (51) *A. Monies, M. Prost* (Lublin): Badania doświadczalne nad uszkodzeniem tkanek oka w zatruciu kobaltem.
9. (52) *A. Monies, M. Prost* (Lublin): Badania radiometryczne tkanek oczu w doświadczalnym zatruciu kobaltem.
10. (53) *M. Dzieszyńska, R. Goś* (Łódź): Nabyte zaburzenia widzenia barw jako czuły wskaźnik przewlekłej ekspozycji na pochodne ropy naftowej.

W dyskusji głos zabrali: *prof. Bronisława Koraszewska-Matuszewska*, *prof. Danuta Trusiewicz*, *prof. Jerzy Toczolowski*, *prof. Jerzy Szaflik*, *dr Zofia Mariak*.

Sesja Plakatowa

Przewodniczący: *prof. dr hab. Andrzej Stankiewicz*;

członkowie: *dr hab. Ewa Iwazskiewicz*, *prof. dr hab. Bazyli Bogorodzki*, *dr hab. Eugeniusz Gwóźdź*.

1. *E. Promiewska-Skrętek, R. Zalewska, Z. Mariak* (Białystok): Pentoksyfina w leczeniu niedokrwiennej neuropatii przedniej części nerwu wzrokowego (AION — anterior ischemic optic neuropathy).
2. *A. Moszczyńska-Kowalska, I. Skórka, G. Zajkowska* (Warszawa): Obustronna neuropatia nerwów wzrokowych w przebiegu sarkoidozy.
3. *M. Ginter, K. Załęcki, K. Pecold, B. Patelska* (Poznań): Zagłębienie tarczy nerwu wzrokowego a pole widzenia w perymetrii komputerowej.
4. *J. Berdnarczyk-Meller, B. Galas-Zgorzalewicz* (Poznań): Zachowanie się wzrokowych potencjałów wywołanych u dzieci i młodzieży w przypadkach patologii tarczy i nerwu wzrokowego.
5. *A. Napierala, M. Krawczyński* (Poznań): Dziedziczny zanik nerwu wzrokowego Lebera.
6. *E. Dróbecka-Brydak, A. Pačkowski, D. Kopacz* (Warszawa): Analiza przyczyn zapaleń nerwu wzrokowego u chorych leczonych w Klinice Chorób Oczu Akademii Medycznej w Warszawie w latach 1978-1993.
7. *R. Przybylski, E. Gwóźdź, A. Kolczyńska* (Wolomin): Neuropatia tarczy nerwu wzrokowego w materiale własnym z lat 1978-1993.
8. *B. Koraszewska-Matuszewska, E. Pieczara, E. Samochowiec-Donocik, E. Rynkiewicz* (Katowice): Obraz tarczy nerwu wzrokowego w krótkowzroczności u wcześniaków.
9. *P. Sobolewski* (Białystok): Ocena porównawcza wzrokowych potencjałów wywołanych typu „pattern” i typu błyskowego w neuropatiach nerwu wzrokowego.
10. *J. Toczolowski, E. Suchodola, D. Jesipowicz* (Lublin): Urazy nerwu wzrokowego występujące podczas obsługi piły tarczowej.
11. *E. Gwóźdź, R. Przybylski, M. Gwóźdź, T. Dzieciątek* (Wolomin): Naruszenie fizjologicznych funkcji narządu wzroku w tępych urazach oka na podstawie własnego materiału z lat 1987-1993.
12. *B. Bogorodzki, M. Gralek* (Łódź): Powikłania okulistyczne w urazach czaszki z płynotokiem.
13. *P. Sobolewski, D. Smoleńska-Janica* (Białystok): Ocena trabekuloplastyki laserowej w leczeniu jaskry w zespole zhuszczeniowym.
14. *O. Pałacz, Z. Sylwestrzak* (Szczecin): Skuteczność trabekulopunkcji laserowej (YAG) w jaskrze otwartego kąta.
15. *D. M. Przerwa* (Szczecin): Jaskra z niskim ciśnieniem wewnątrzgałowym — diagnostyka i leczenie.
16. *J. Mianowicz* (Warszawa): Postępy w farmakologicznym leczeniu jaskry.
17. *J. Szaflik, I. Liberak, G. Broniek, D. Zawadzka, W. Galecki, M. Wojnarowska* (Warszawa): Ciśnienie śródgałkowe mierzone tonometrem Goldmanna z poprawką na grubość rogówki, a wartość ciśnienia śródgałkowego mierzona tonometrem Schiöta i bezkontaktowym tonometrem Pulsar 2000.

18. *S. Gierek-Kalicka, E. Mrukwa, D. Wygłędowska* (Katowice): Obserwacje przebiegu leczenia stożka rogówki.
19. *E. Mrukwa, S. Gierek-Kalicka, D. Wygłędowska, R. Wojciechowska* (Katowice): Zastosowanie excimer lasera w leczeniu keratopatii pęcherzowej.
20. *W. Romaniuk, E. Wygłędowska, A. Kozera, E. Czaplicka, L. Moćko* (Sosnowiec): Leczenie skrzydlika nawrotowego — zmodyfikowany przeszczep warstwowy.
21. *W. Romaniuk, E. Wygłędowska, M. Dorecka, S. Przybyła, B. Kumor, M. Fronczek* (Sosnowiec): Przeszczepy rogówek w bielmach pourazowych.
22. *S. Zalewski* (Olsztyn): Wpływ krioterapii na hamowanie aktywności kolagenolitycznej w doświadczalnym oparzeniu rogówki kwasem solnym.
23. *T. Kęcik, I. Świtka-Więclawska, L. Portacha, D. Kęcik* (Warszawa): Ocena Herrick Lacrimal Plug w leczeniu zespołu suchego oka.
24. *E. Iwaszkiewicz, I. Liberak, A. Kamińska, M. Gadomska, R. Siwicka, M. Czubak* (Warszawa): Wpływ grubości rogówki na obiektywną wartość ciśnienia śródgałkowego.
25. *J. Szaflik, E. Iwaszkiewicz, M. Gadomska, M. Sybilska, M. Słomińska, M. Czubak* (Warszawa): Przedoperacyjna i pooperacyjna gęstość komórek śródłonka i jej wpływ na stan rogówki po operacji zaćmy.
26. *E. Iwaszkiewicz, J. Szaflik, M. Słomińska, G. Minkiewicz, M. Czubak, M. Gadomska* (Warszawa): Zależność przezroczystości przeszczepu rogówki od pooperacyjnej ilości i jakości komórek śródłonka.
27. *D. Jędrzejewski, E. Wróblewski, A. Mańkowska* (Lublin): Rola fibronektyny w urazach rogówki.
28. *W. Romaniuk, E. Wygłędowska, A. Kozera, H. Koziol, B. Lang, E. Nita* (Sosnowiec): Fiksacja przetwardówkowa IOL-PC w wyrównywaniu refrakcji po usunięciu przemieszczonych po urazie soczewek.
29. *W. Romaniuk, E. Wygłędowska, E. Nita, A. Kozera, M. Fronczak, M. Dorecka* (Sosnowiec): Przetwardówkowe mocowanie soczewek wewnątrzgałkowych tylnokomorowych w afakii pourazowej.
30. *G. Remlein-Mozolewska, E. Pieńkowska-Machoy* (Szczecin): Wpływ rodzaju oświetlenia na dynamikę wzrokowej lokalizacji ręcznej.
31. *T. Baranowska-George, M. Danieyko-Osman, J. Litwińska, E. Tokarz-Sawińska* (Szczecin): Ocena przesiewowych badań okulistycznych u 3 miesięcznych niemowląt na terenie województwa szczecińskiego.
32. *A. Zamłyńska, E. Maskiewicz* (Warszawa): Najczęstsze błędy terapeutyczne w prowadzeniu dzieci z amblyopią w leczeniu podstawowym.
33. *M. Domosławski, P. Skopiński, H. Trippenbach* (Warszawa): Badania fluorofotometryczne młodzieży z cukrzycą insulinozależną.
34. *H. Chilman-Olszanowska* (Szczecin): Epidemiologia krótkowzroczności wysokiej na terenie województwa szczecińskiego.
35. *R. Zalewska, Z. Mariak, E. Proniewska-Skrętek* (Białystok): Wady refrakcji u chorych na różne typy zwyrodnienia barwnikowego siatkówki (zbs).
36. *E. Iwaszkiewicz, H. Semeniuk, W. Galecki, G. Minkiewicz, A. Kamińska, D. Zawadzka, E. Archacka* (Warszawa): Przyczyny trwałego zaniewidzenia w materiale Kliniki w latach 1990-93.
37. *K. Kośnik* (Warszawa): Okulary lornetkowe LSW 22×40 jako pomoce dla słabowidzących.
38. *W. Lubiński, O. Palacz, K. Penkala* (Szczecin): Badania elektrofizjologiczne w diagnostyce wrodzonej ślepoty nocnej.
39. *H. Semeniuk, E. Iwaszkiewicz, I. Liberak, M. Sybilska, A. Kamińska, W. Galecki, M. Żmihorska* (Warszawa): Przyczyny hospitalizacji chorych w latach 1990-93.
40. *W. Witusik* (Jasło): Układ wzrokowy po iniekcjach nitrogranulogenu z Priscolem z obserwacją przypadku po leczeniu oczu iniekcjami dożylnymi nitrogranulogenu.
41. *E. Oleszczyńska-Prost* (Lublin): Badania doświadczalne nad wpływem wybranych preparatów na wydzielanie płynu łzowego.
42. *M. Dziedziczyńska, P. Pelle* (Łódź): Komputerowe graficzne opracowanie wyników testu Farnswortha-Munsella 100-Hue.
43. *T. Kęcik, A. Nowicki, P. Lewandowski, J. Litniewski, M. Skureczyński, P. Skopiński, A. Prątnicki* (Warszawa): Badania guzów nowotworowych gałki ocznej w mikroskopii ultrasonograficznej.
44. *S. Veitzman* (Sao Paulo, Brazylia): Organizacja pomocy dzieciom słabowidzącym w Brazylii.

W dyskusji udział wzięli: *prof. T. Baranowska-George, prof. A. Gierek-Łapińska, prof. B. Koraszewska-Matuszewska, prof. A. Stankiewicz, prof. J. Toczolowski, dr M. Szreter, dr A. Zamłyńska.*

Po zakończeniu części naukowej, *prof. W. Andrzejewska* jako przedstawiciel Zarządu Głównego PTO podziękowała uczestnikom za przybycie i uznała Zjazd za zamknięty. Gorące słowa skierowała do *prof. D. Trusiewiczowej* i *prof. T. Kęcika* oraz członków Komitetu Organizacyjnego wyrażając wdzięczność za poniesiony trud w przygotowaniu sympozjum oraz za bardzo wysoki poziom naukowy. *Prof. D. Trusiewicz* i *prof. T. Kęcik* wspólnie podziękowali za tak liczny udział i uczestnictwo w obradach do późnych godzin oraz podkreśliли, że wysoki poziom zjazdu był zasługą Autorów prac.

Zofia Mariak

Sprawozdanie z XXXVIII Zjazdu Okulistów Polskich Mikołajki, 31 maj — 3 czerwiec 1995 r.

Uroczystość otwarcia XXXVIII Zjazdu Okulistów, w którym uczestniczyło około 700 okulistów z Polski i zagranicy, odbyła się w dużej sali obrad Hotelu „Gołębiowski” w Mikołajkach dnia 31 maja 1995 r. o godzinie 17⁰⁰.

Gości Zjazdu przywitał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Zjazdu, *prof. dr hab. Andrzej Stankiewicz*. W imieniu Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku zabrał głos gość honorowy Zjazdu, kierownik Zakładu Biochemii AM w Białymstoku, *prof. dr hab. Edward Bańkowski*. Następnie otwarcia Zjazdu dokonała przewodnicząca PTO, *prof. dr hab. Krystyna Pecold*.

Uroczystość zakończył koncert skrzypcowo-fortepianowy p.t. „Sonata wiosenna” L. Beethovena w wykonaniu *prof. Artura Miliana* i *Iriny Jurkowskiej* z Olsztyna. W kolejnych trzech dniach Zjazdu obrady toczyły się równocześnie w dwóch salach konferencyjnych: A i B w godzinach 9⁰⁰-14⁰⁰. Tematy wiodące sesji, to: „Genetyka”, „Oftalmogenetyka”, „Elektrofizjologia”, „Patobiochemia oka”, „Patomorfologia oka”, „Neurookulistyka”, „Neurohormony”, „Mediatory i czynniki zapalenia”, „Nowe techniki diagnostyczne” i tematy wolne. W salach mniejszych: C i D, codziennie w godzinach 7⁰⁰-9⁰⁰ oraz 15⁰⁰-17⁰⁰, odbywały się seminaria naukowe.

I dzień obrad

(czwartek, 1 czerwca 1995), sala A.

1 Sesja Naukowa (Genetyka)

Skład Prezydium: *Prof. H. Żygulska-Mach, Prof. K. Pecold*

Obrady rozpoczął *prof. A. Midro* „Poradnictwo genetyczne w wybranych zespołach dysmorficznych z patologią narządu wzroku”. Ponadto wygłoszono 5 referatów, w tym 2 z Krakowa, 2 z Poznania i 1 ze Szczecina. Podsumowania dokonała *prof. K. Pecold*

2 Sesja naukowa (Oftalmogenetyka)

Skład Prezydium: *prof. A. Midro, Prof. J. Czajkowski*

Wygłoszono 10 referatów: 3 z Warszawy, 2 ze Szczecina, 2 z Łodzi, 2 z Białegostoku i 1 z Katowic. Podsumowania dyskusji dokonała *prof. A. Midro*.

3. Sesja Naukowa (Elektrofizjologia)

Skład Prezydium: *Prof. O. Palacz, Doc. E. Dróbecka-Brydak*

Obrady rozpoczęły się wykładem *prof. S. Pojdy* na temat: „Widzenie w aspekcie elektrofizjologii”. Wygłoszono 8 referatów z zakresu elektrofizjologii: 3 ze Szczecina, 2 z Katowic, 2 z Gdańska i 1 z Białegostoku. Podsumowania dokonał *prof. O. Palacz*.

I dzień obrad

(czwartek, 1 czerwca 1995) sala B.

4 Sesja Naukowa (Patobiochemia oka)

Skład Prezydium: *Prof. E. Bańkowski, Prof. J. Kalużny*

Wykład wstępny wygłosił *prof. E. Bańkowski* na temat: „Specyfika składu biochemicznego i metabolizmu tkanek oka”. Kolejne 5 referatów, to: 4 z ośrodka białostockiego i 1 z Łodzi.

5 Sesja Naukowa (Patobiochemia oka)

Skład Prezydium: *Prof. R. Goś, Doc. A. Szymański*

Wygłoszono 6 referatów: 3 z Łodzi, 2 z Bydgoszczy i 1 z Lublina.

Podsumowania tematu dokonał *prof. R. Goś*.

6 Sesja Naukowa (Patomorfologia oka)

Skład Prezydium: *Prof. Z. Zagórski, prof. E. Lenkiewicz*

Wykład wprowadzający wygłosił *prof. Z. Zagórski*: „Zaprogramowana śmierć komórkowa Apoptosis i jej znaczenie w okulistyce”. Następnie wygłoszono 5 referatów: 2 z Wrocławia, 2 z Lublina i 1 z Warszawy. Temat podsumował *prof. Z. Zagórski*.

I dzień obrad

(czwartek, 1 czerwca 1995), sala C

Odbyły się Obrady Okrągłego Stołu na temat: „Wirusowe i grzybicze zapalenie gałki ocznej — diagnostyka i leczenie”.

Moderatorem był prof. J. Szaflik, a referaty wygłosili i dyskutowali: prof. B. Bogorodzki, prof. J. Kaluźny, prof. T. Kęćik, prof. H. Kraus, prof. H. Nizankowska, prof. O. Palacz, prof. M. Prost, prof. A. Stankiewicz.

II dzień obrad

(piątek, 2 czerwca 1995), sala A.

7 Sesja Naukowa (Neurookulistyka)

Skład Prezydium: Prof. A. Gierek-Łapińska, Prof. H. Nizankowska.

Wykład otwierający przedstawił prof. A. Stankiewicz na temat: „Neurookulistyka nowe wyzwania”. Ponadto wygłoszono 9 referatów, 3 z Wrocławia, 2 z Katowic, 2 z Lublina, 1 z Poznania i 1 z Warszawy. Podsumowała temat prof. A. Gierek-Łapińska

8 Sesja naukowa (Neurookulistyka)

Skład Prezydium: prof. B. Koraszewska-Matuszewska, prof. M. Prost

Referat wstępny wygłosiła dr Z. Mariak na temat: „Uszkodzenia nerwów czaszkowych II-VII w przebiegu urazów głowy — występowanie, patomechanizm, rokowanie”.

Następnie przedstawiono 7 referatów: 2 z Warszawy, 2 ze Szczecina, 1 z Krakowa, 1 z Katowic i 1 z Białegostoku. Podsumowania dokonała prof. B. Koraszewska-Matuszewska.

9 Sesja Naukowa (Neurookulistyka)

Skład Prezydium: Prof. K. Krzystkowska, Doc. D. Farbiszewska-Górny

Przedstawiono 6 referatów: 3 z Krakowa, 2 z Warszawy i 1 ze Szczecina.

II dzień obrad

(piątek, 2 czerwca 1995), sala B.

10 Sesja Naukowa (Neurohormony)

Skład Prezydium: Prof. W. Buczko, Prof. A. Andrzejewska

Wykład wprowadzający wygłosił prof. W. Buczko na temat: „Serotonina w oku”. Przedstawiono 5 referatów: 2 z Wrocławia, 2 z Łodzi i 1 z Białegostoku.

11 Sesja Naukowa (Materiały i czynniki zapalenia)

Skład Prezydium: Prof. J. Toczolowski, Prof. S. Maśliński.

Referat wstępny na temat: „Zapalenia — interakcja komórek” wygłosił prof. S. Maśliński. W sesji przedstawiono 9 referatów: 4 z Lublina, 3 z Białegostoku i 2 z Bydgoszczy. Podsumowania tematu dokonał prof. J. Toczolowski.

12 Sesja Naukowa (Nowe techniki diagnostyczne)

Skład Prezydium: Prof. T. Kęćik, Doc. D. Karczewicz
Przedstawiono 7 referatów: 4 z Poznania, 1 z Katowic, 1 ze Szczecina i 1 z Warszawy.
Podsumowania dokonał prof. T. Kęćik.

II dzień obrad

(piątek, 2 czerwca 1995), sala C.

W sesji „video” zademonstrowano 3 filmy: 2 — na temat systemów edukacyjnych w okulistyce (Kraków) i 1 — na temat nowych technik operacyjnych zaćmy (Katowice).

III dzień obrad

(sobota, 3 czerwca 1995), sala A.

13 Sesja Naukowa (Tematy wolne)

Skład Prezydium: Prof. B. Bogorodzki
W ramach sesji wygłoszono 13 referatów: 5 z Warszawy, 4 z Katowic, 1 z Lublina, 1 z Sosnowca, 1 z Poznania i 1 z Belchatowa.

14 Sesja Naukowa (Plakaty)

Skład Prezydium: Prof. S. Pojda, K. Czechowicz-Janicka

39 plakatów prezentowanych było w kuluarach przez cały czas trwania Zjazdu.

Tematyka plakatów była zróżnicowana, ich autorzy reprezentowali: ośrodek katowicki, Poznań, Gdańsk, Bydgoszcz, Białystok, Szczecin, Lublin, Wrocław, Warszawę, Kraków, Łódź i Sopot.

Dyskusję z autorami plakatów prowadził prof. S. Pojda. O godz. 13⁰⁰ zamknięcia Zjazdu dokonał prof. dr hab. Andrzej Stankiewicz.

Reasumując, na XXXVIII Zjeździe Okulistów Polskich przedstawiono łącznie 90 prac w formie referatów oraz 39 prac w formie plakatów z różnych ośrodków okulistyki w Polsce.

Seminaria, w których uczestniczyło prawie 400 słuchaczy, obejmowały następujące tematy:

1. Postępy w elektrofizjologii klinicznej
2. Angiografia fluoresceinowa dna oka
3. Wybrane aspekty techniki laserowej w okulistyce
4. Współczesne leczenie zapalen błony naczyniowej
5. Znieczulenie w okulistyce
6. Postępowanie w złożonych urazach narządu wzroku
7. Postępy chirurgii refrakcyjnej rogówki
8. Postępowanie w krótkowzroczności szkolnej i postępującej
9. Kriofthalmologia

Sprzęt okulistyczny, aparaturę, narzędzia mikrochirurgiczne, soczewki kontaktowe, leki okulistyczne, wydawnictwa książkowe i czasopisma okulistyczne przedstawiły 43 firmy.

5. Diagnostyka, terapia, farmakologia

BERGMAN U., GUTHOFF R.: Diagnostyka kliniczna przy pomocy ultradźwiękowego biomikroskopu (*Klinische Entscheidungshilfen durch die Ultraschallbiomikroskopie*). Klin. Mbl. Augenhk. 205: 361-363 (1994).

Ultradźwiękowy biomikroskop został wprowadzony do diagnostyki klinicznej przez Pavlina w 1990 roku. Jest to dalsze udoskonalenie konwencjonalnej B-ultrasonografii, która charakteryzuje się szczególnie wysoką zdolnością rozdzielczą. Zastosowano w niej głowice o wysokich częstotliwościach od 40 do 100 MHz. Technologia ta prowadzi do wzrostu zdolności rozdzielczej bocznej i osiowej struktur tkankowych do około 50 mikronów, przy jednoczesnej redukcji głębokości przenikania do 4-5 milimetrów. W pracy przedstawiono dwa przypadki. W pierwszym barwnikowy guz przy podstawie tężówki ultradźwiękowo przedstawiał obraz torbieli. W drugim przypadku — podobnie umiejscowiona zmiana barwnikowa w badaniu ultrasonograficznym miała charakter litego guza naciekającego ciała rzęskowe. W dyskusji autorzy podkreślają, że opisana metoda ultrasonograficznej oceny przedniego odcinka gałki ocznej umożliwia bardzo dokładną diagnostykę zmian występujących w tej części oka a szczególnie w obrębie pars plana i pars plicata oraz w obszarze kąta przesączania.

Anna Więckowska

10. Ciecz wodnista, ciśnienie śródgałkowe, jaskra

MEYER J. H., SORINO J. M.: Wyniki cyklokríoogulacji. (*Ergebnisse der Zyklokríoogulation*). Klin. Mbl. Augenhk. 205: 14-18 (1994).

Artykuł dotyczy retrospektywnej analizy wykonanego u 90 pacjentów zabiegu cyklokríoogulacji metodą Pham-Duy. Wskazaniem do zabiegu były nieregulowana jaskra prosta, jaskra przewlekła, neowaskularyzacyjna, wtórna po urazie lub operacji odwarstwienia siatkówki, po przebyłym zapaleniu. Porównywano uzyskane wyniki w 3 dobie po zabiegu, po 3-5 miesiącach, 6-12 miesiącach oraz powyżej 1 roku. Za zabieg efektywny uzyskano taki, który obniżył ciśnienie wewnątrzgałkowe poniżej 25 mm Hg. W przedstawionym materiale stwierdzono, że cyklokríoogulacja obniża ciśnienie wewnątrzgałkowe średnio o 40° a jej skuteczność wynosi ok. 69%, bez względu na rodzaj jaskry. Oceniano także konieczność dodatkowego stosowania preparatów farmakologicznych. Zaobserwowano zmniejszenie się grupy chorych stosujących inhibitory anhydrazy węglanowej z 57% do 20% (w dniu wypisu) oraz leki miejscowe z 70% do 37%. Stwierdzono malejącą z czasem skuteczność zabiegu, przy zacierających się różnicach pomiędzy typami jaskry. Autorzy nie obserwowali poważnych powikłań, w szczególności zaniku gałki ocznej. U 6 osób doszło do gwałtownego obniżenia ostrości wzroku, pogorszenie pola widzenia stwierdzono w 13% przypadków. W podsumowaniu autorzy podkreślają iż zastosowana technika jest porównywalna co do skuteczności z cyklofotokoagulacją przy nieznacznie wyższym ryzyku powikłań.

Mikołaj Meller

12. Siatkówka, ciało szkliste

POWEN S. K., OLSON R. J.: Występowanie odwarstwienia siatkówki po operacji zaćmy i kapsulotomii laserem neodymowym YAG (*Incidence of retinal detachment after cataract surgery and neodymium: YAG laser capsulotomy*). J. Cataract Refract. Surg. 21: 132-135 (1995).

Autorzy doniesienia badali przypadki odwarstwienia siatkówki (o.s.) u chorych, którzy byli operowani z powodu zaćmy z wszczępieniem sztucznej soczewki wewnątrzgałkowej oraz mieli wykonaną kapsulotomię laserem neodymowym YAG.

Badaniem objęto 1092 osób (1168 oczu), którzy przeszli operację w okresie między styczniem 1986 a grudniem 1992 r. Spośród 1092 chorych 215 (244 oczu) miało wykonaną kapsulotomię laserem neodymowym YAG. Te osoby były badane pod kątem odwarstwienia siatkówki, oceniano także u nich korelację pomiędzy wiekiem picią, długością gałki ocznej, powikłaniami w trakcie operacji zaćmy innymi zabiegami towarzyszącymi. O. s. po fakoemulsyfikacji wystąpiło tylko w 0,75% (6/799) przyp. Średni czas pomiędzy usunięciem zaćmy i o. s. wyniósł 11,6 miesięcy. W przypadkach po zewnątrztorbekowym usunięciu zaćmy, po operacji złożonej z fakoemulsyfikacji i trabekulektomii, po zewnątrztorbekowym wydobyciu zaćmy i drażącej keratoplastyce oraz po operacji złożonej z fakoemulsyfikacji i przedniej witekтомii nie oceniano wyników ze względu na zbyt małą liczbę chorych. o. s. po kapsulotomii laserem ND: YAG wystąpiło w 0,82% (2/244) oczu ze średnim czasem 32 miesięcy, pomiędzy operacją zaćmy i kapsulotomią i 13,5 miesiąca pomiędzy kapsulotomią z odwarstwieniem siatkówki. Liczba o. s. po pęknięciu torby tylnej i przedniej witekтомii była statystycznie wyższa niż po niepowikłanej fakoemulsyfikacji (2/12 kontra 6/799).

Wnioski: częstość odwarstwienia siatkówki po bezpośredniej fakoemulsyfikacji była mniejsza lub podobna do częstości odnotowanej w innych wcześniejszych badaniach. Nie było statystycznej różnicy po fakoemulsyfikacji u kapsulotomii laserem YAG. Pęknięcie torby tylnej stwarza większe ryzyko odwarstwienia siatkówki.

Małgorzata Guzińska

KREISSIG I., SIMADER E., ROSE D.: Rola segmentowych plomb w leczeniu odwarstwienia siatkówki z PVR stadium B i C (*Die Rolle der segmentalen Plomben-Chirurgie in der Behandlung der PVR-Ablatio Stadium B und C*). Klin. Mbl. Augenhk. 205: 336-343 (1994).

Celem pracy jest odpowiedź na pytania czy minimalna chirurgia odwarstwienia siatkówki z PVR B i C jest wystarczająca i czy przy jej zastosowaniu można uzyskać regresję proliferacji i przyłożenie siatkówki. Analizie poddano 72 oczu z PVR stadium B (22 oczu) oraz stadium C-1 (38 oczu), C-2 (11 oczu) i C-3 (1 oko), które operowane były w latach 1979-1982. Metoda operacji to segmentowa plomba w 78 przypadkach i kryopeksja oraz w 4 przypadkach balon. W żadnym oku nie wykonano punkcji ani witekтомii. Również w reoperacjach (10 oczu) nie zakładano opierścienienia i nie stosowano chirurgii wtro-retinalnej. Po pierwszym zabiegu uzyskano przyłożenie siatkówki w 79% operowanych oczu, w 15% stwierdzono częściowe przyłożenie siatkówki a w 6% całkowite odwarstwienie. Wczesną wznowę PVR (do 6 miesięcy od operacji) wykryto w 8,3% oczu, nie stwierdzono żadnego przypadku odwarstwienia siatkówki w okresie od 6 miesięcy do 9 lat po zabiegu oraz 2,8% oczu w okresie od 9 do 13,5 lat. Po reoperacji uzyskano przyłożenie siatkówki w 85% operowanych oczu. Obecność macular pucker w okresie pooperacyjnym rozpoznano w 12 oczach, ostrość wzroku tych oczu nie uległa pogorszeniu przez okres obserwacji. W 6 miesiącach po operacji ostrość wzroku w 26 oczach wahała się w zakresie 0,3-0,8, w 16 oczach od 0,1 do 0,2 a w 30 była mniejsza lub równa 0,05. Podczas kontroli po 7,5 latach od zabiegu nie stwierdzono statystycznie znamiennego pogorszenia ostrości wzroku.

We wnioskach autorzy podkreślają, że przypadki odwarstwienia siatkówki z PVR B i C-1, C-2, należy leczyć operacyjnie stosując plomby segmentowe i minimalną kryopeksję bez punkcji.

Anna Więckowska